

A szegedi dömötörözés

Ismeretes, hogy a szegedi székesegyház, más nevén Fogadalmi templom helyén állott a harcosok és juhászok védőszentjének, Szent Dömötörnek ajánlott palánki, azaz belvárosi plébániatemplom. Ennek búcsúnapjához (október 26.) egészen 1837-ig kapcsolódott a dömötörözés, vagyis a juhoknak a legelőről való behajtása után tartott pásztoráldomás. E napon a pusztai juhászok, pásztorok zászló alatt vonultak a búcsúra. A zászlóvivő után jöttek a tanyai kapitányok, öreg gazdák. Utánuk felbokrétázott juhászlegények terelgették az ajándék fehér bárányokat, a menyecskék pedig ropogósra sült fonatos kalácsot és szőlőt hoztak. A menetben a juhászok többi hozzátartozói is részt vettek.

A Dömötör-templom előtt a céhek várakoztak zászlóikkal. Amikor a pásztorok menetét látták, a templom küszöbén álló főbíró címeres botjával – amelyre az Isten Báránya is rá volt faragva – jelt adott és megindult a magisztrátussal együtt a puszták népe felé. A zászlóvivő tanyai kapitányt megölelte, majd megfordulva, a pásztorokat a templom felé vezette. A plébános teljes díszben, fényes segédlettel, baldachin alatt várta őket. Amikor a menet a küszöbhez ért, a plébános a *Magnificat anima mea* éneklésébe kezdett. A nép maga is énekelt, miközben bevonultak a templomba.

A mise és prédikáció után a plébános átvette a juhászok ajándékát, a bárányokat. Az ünnepi ebédhez a pásztorok bürgepaprikással járultak hozzá, amelyet ott főztek ők maguk a templom udvarán. A túrós lepényről, rétesről, bélesről a juhásznék, a borról pedig a borbírák gondoskodtak. Az ebéden ott voltak a város vezető emberei. Az ételeket menyecskék és lányok szolgálták föl, akiket a juhászlegények dudaszóval kísértek a konyhából az ebéd színhelyéig. Ebéd után szintén dudaszó mellett táncra pördült mindenki, olykor még a papság is.

Ezzel a vidám ünnepséggel, búcsúnappal függ össze a Dugonics-följegyezte szólás is: *neki mindennap Dömötör napja vagy*on vagyis mindig részeg. A búcsú költségeihez egyébként maga a város is hozzájárult.

Dömötör napját juhászaink az Alföldön másfelé is számon tartották. A kiskunsági pásztornóta szerint:

Dömötörön van az idő,

A szegedi dömötörözés

Írta: Bálint Sándor

2022. október 26. szerda, 00:00 -

Nincsen a tarlón mező.

Sírnak rínak a bárányok,

Szomorkodnak a juhászok.

Forrás: Új Ember XXX. évfolyam 1478. szám. 1974. 2.